

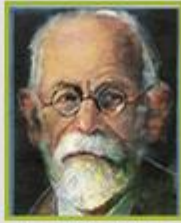
SOCIAAL WERK ALGEMEEN

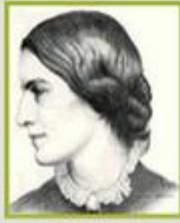
GGZ

OPVANG

INTERNATIONALE DENKERS

HISTORY OF SOCIAL WORK

VLAAMSE CANONS

RECLASSERING

VERSLAVINGSZORG

AUTISME

Actueel

Nog een beperkt aantal plaatsen beschikbaar voor symposium op 13 juni over erfgoed en sociaal werk

BEROEPSVERENIGINGEN

MAATSCHAPPELIJK WERK

ZORG VOOR DE JEUGD

PALLIATIEVE ZORG

BEROEPSVERENIGINGEN

VROUWENOPVANG

VOLKSHUISVESTING

SAMENLEVINGSOPBOUW

BIOGRAFISCH PORTAAL SOCIAAL WERK

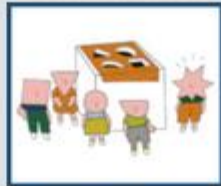
BESCHERMD WONEN

CLIENTENBEWEGING GGZ

GEHANDICAPTENZORG (vb)

SPECIAAL ONDERWIJS

CASUSSPEL SOCIAAL WERK

Het verhaal van dit symposium

Sinds 2007

Geschiedenis doet er toe!

CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN

1112

1833

1887

1967

2015

BIOGRAFISCH PORTAAL SOCIAAL WERK

Jo Boer

Jaap de Bruin

Marie Kamphuis

Bertje Jens

Geert van der Laan

CANON ZORG VOOR DE JEUGD

1874

1896

1950

1994

2004

BIOGRAFISCH PORTAAL SOCIAAL WERK

Hilda Verwey-Jonker

Gerard van de Ven

Carel Muller

Fred Spijkers

Margot Scholte

ZES VLAAMSE CANONS

1851

1894

1974

1979

1997

INTERNATIONALE DENKERS

Octavia Hill

Mary Ellen Richmond

Saul Alinsky

Paolo Freire

John L. McKnight

CANON GEHANDICAPTENZORG (VB)

1891

1952

1975

1988

2016

SOCIAAL WERKER VAN HET JAAR

2012
Evelien Verschure

2015
Nora el Abdouni

2018
Sijf van der Klein

2020
Marcel van Eck

2021
Nanneke Jager

CANON SAMENLEVINGSOPBOUW(VB)

1892

1947

1975

2005

2013

HUISVESTERS VAN HET VOLK

Helene Mercier

Hendrik Lodewijk Drucker

Doeke Meintema

Lotte Stam-Beese

Jan de Jong

CANON

Kent u Johanna ter Meulen, Daniël Mulock Houwer, Gerard van de Ven of Gradus Hendriks? Zij, en met hen vele anderen, schreven geschiedenis in het sociaal werk. Maar wat deden ze eigenlijk? Wat bewoog hen? Je verdiepen in het gedachtegoed en de praktijk van die erflaters is schatgraven. Je krijgt er energie van, noem het inspiratie. Het is soms ook confronterend, want we zijn niet de eersten die teleurstellingen moeten incasseren. En soms is het zelfs bizar om te zien hoe de tijdgeest korte metten maakt met mooi werk. Wat dan later weer als spiksplinternieuw wordt ontdekt.

Voor dat schatgraven is www.canonsociaalwerk.eu ontwikkeld, een snelgroeïende digitale speeltuin waar je over de erflaters, denkers en doeners struikelt. Ga er kijken, en voor je het beseft, doe je aan de hand van je muis fascinerende ontdekkingen.

25 CANONS
750 VENSTERS
150 BIOGRAFIËN
2.000 PDF'S
5.000 AFBEELDINGEN
250.000 BEZOEKEN

CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN ■
RECLASSERING ■ MAATSCHAPPELIJK WERK ■
BEROEPSVERENIGINGEN ■ VROUWENOPVANG ■
CLIENTENBEWEGING GGZ ■ GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG ■ VERSLAVINGSZORG ■
ZORG VOOR DE JEUGD ■ VOLKSHUISVESTING ■
GEHANDICAPTENZORG (VB) ■ AUTISME ■ SPECIAAL
■ PASSEND ONDERWIJS ■ SAMENLEVINGSOPBOUW
■ MAATSCHAPPELIJKE OPVANG ■ ACTUA ■ CANON
BESCHERMD & BEGELEID WONEN

VLAANDEREN:
CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN
■ JEUGDZORG ■ MIGRANTEN
■ SOCIAAL CULTUREEL WERK ■
MAATSCHAPPELIJK WERK ■ GGZ

CANON SOCIAAL WERK KDEPO DCAST

Sinds maart 2023 kent de Canon een eigen podcast-serie. In deze serie brengen we gebeurtenissen uit de geschiedenis van het brede sociaal werk tot leven. We zoeken mensen op die historisch relevante verhalen kunnen vertellen, blikken terug op gebeurtenissen en geven aan hoe belangrijk die waren voor het heden.

Sociaal werk kent een lange geschiedenis. Oplossingen voor vraagstukken zijn tegenwoordig anders dan vroeger, maar soms zijn de verschillen tussen vroeger en nu kleiner dan je zou denken. Bovendien is er zelden sprake van één juiste oplossing. Voor beroepsopleidingen hebben studenten van de Hogeschool Utrecht een spelvorm bedacht. Door het spelen van het Canon Casusspel raak je over oude en nieuwe oplossingen in gesprek en leer je meer over de ontwikkeling van het sociaal werk.

DRAAG BIJ

De Canon sociaal werk bestaat 15 jaar en is inmiddels onmisbaar geworden voor iedereen die meer wil weten over de geschiedenis. Het onderhouden en verder ontwikkelen van deze website kost wel geld, dat we via projecten en Canon-boeken bijeen sprokelen. Daarom vragen we sympathisanten ons financieel te steunen. Het hoeft niet veel te zijn, alle beetjes helpen, want mede door donaties kan het platform zijn werk blijven doen, de Canons up-to-date houden en nieuwe projecten ontwikkelen.

wikipendium

Het platform canonsociaalwerk.eu noemt zich een wikipendium, een combinatie van wikipedia en compendium. Het is een historische kennisbank die van onderop, door gebruikers en deskundigen, is opgebouwd. Iedereen kan bijdragen met voorstellen, teksten, podcasts en boekbesprekingen. Dat gaat niet alleen om de inhoud van Canons, maar ook om de details, de links, de literatuurverwijzingen, de afbeeldingen, de foutmeldingen, alles. Alleen als collectief project kan de kwaliteit van de Canon op niveau blijven. De redactie is daarvoor altijd op zoek naar nieuwe medewerkers en nodigt daarom iedereen uit om alles, zelfs het ogenschijnlijk onbenulligste detail te melden. Daar wordt de website alleen maar beter van.

info@canonsociaalwerk.eu

HISTORY OF SOCIAL WORK

Following the successful and satisfying work on the Dutch and Flemish website on social work history and the numerous enthusiastic reactions, it was logical to expand that work and 'go international'. On this website, we will develop a time line of international social work, providing brief information on the most significant persons or activities on that time line. Each description will also provide links to further information as well as digital copies of key publications.

CANON boeken

Sinds 2012 zijn er negen CANON-boeken uitgegeven die met elkaar een totaal oplage hebben gehaald van 95.000 exemplaren. De boeken zijn een verwerking van een digitale Canon waarbij de vensters voor de papieren editie geredigeerd en ingekort zijn en de boeken van een aparte inleiding zijn voorzien.

- 2012 CANON maatschappelijke opvang
- 2013 CANON zorg voor de jeugd
- 2014 CANON gehandicaptenzorg
- 2016 CANON volkshuisvesting
- 2016 CANON verslavingszorg
- 2017 CANON palliatieve zorg
- 2020 CANON speciaal onderwijs almere
- 2021 CANON samenlevingsopbouw
- 2022 CANON beroepsverenigingen

CANON

Kent u Johanna ter Meulen, Daniël Mulock Houwer, Gerard van de Ven of Gradus Hendriks? Zij, en met hen vele anderen, schreven geschiedenis in het sociaal werk. Maar wat deden ze eigenlijk? Wat bewoog hen? Je verdiepen in het gedachtegoed en de praktijk van die eflaters is schatgraven. Je krijgt er energie van, noem het inspiratie. Het is soms ook confronterend, want we zijn niet de eersten die teleurstellingen moeten incasseren. En soms is het zelfs bizar om te zien hoe de tijdgeest korte metten maakt met mooi werk. Wat dan later weer als spijkplinternieuw wordt ontdekt. Voor dat schatgraven is www.canonsociaalwerk.eu ontwikkeld, een snelgroeiende digitale speeltuin waar je over de eflaters, denkers en doeners struikelt. Ga er kijken, en voor je het beseft, doe je aan de hand van je muis fascinerende ontdekkingen.

25 CANONS
750 VENSTERS
150 BIOGRAFIËN
2.000 PDF'S
5.000 AFBEELDINGEN
250.000 BEZOEKEN

CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN ■
RECLASSERING ■ MAATSCHAPPELIJK WERK ■
BEROEPSVERENIGINGEN ■ VROUWENOPVANG
■ CLIËNTENBEWEGING GGZ ■ GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG ■ VERSLAVINGSZORG ■
ZORG VOOR DE JEUGD ■ VOLKSHUISVESTING ■
GEHANDICAPTENZORG (VB) ■ AUTISME ■ SPECIAAL
& PASSEND ONDERWIJS ■ SAMENLEVINGSOPBOUW
■ MAATSCHAPPELIJKE OPVANG ■ ACTUA ■ CANON
BESCHERMD & BEGELEID WONEN

VLAANDEREN:
CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN
■ JEUGDZORG ■ MIGRANTEN
■ SOCIAAL CULTUREEL WERK ■
MAATSCHAPPELIJK WERK ■

CANON SOCIAAL WERK KDEPO DCAST

Sinds maart 2023 kent de Canon een eigen podcast-serie. In deze serie brengen we gebeurtenissen uit de geschiedenis van het brede sociaal werk tot leven. We zoeken mensen op die historisch relevante verhalen kunnen vertellen, bliken terug op gebeurtenissen en geven aan hoe belangrijk die waren voor het heden.

Sociaal werk kent een lange geschiedenis. Oplossingen voor vraagstukken zijn tegenwoordig anders dan vroeger, maar soms zijn de verschillen tussen vroeger en nu kleiner dan je zou denken. Bovendien is er zelden sprake van één juiste oplossing. Voor beroepsopleidingen hebben studenten van de Hogeschool Utrecht een spelvorm bedacht. Door het spelen van het Canon Casusspel raak je over oude en nieuwe oplossingen in gesprek en leer je meer over de ontwikkeling van het sociaal werk.

DRAAG BIJ

De Canon sociaal werk bestaat 15 jaar en is inmiddels onmisbaar geworden voor iedereen die meer wil weten over de geschiedenis. Het onderhouden en verder ontwikkelen van deze website kost wel geld, dat we via projecten en Canon-boeken bijeen sprokelen. Daarom vragen we sympathisanten ons financieel te steunen. Het hoeft niet veel te zijn, alle beetjes helpen, want mede door donaties kan het platform zijn werk blijven doen, de Canons up-to-date houden en nieuwe projecten ontwikkelen.

wikipendium

Het platform canonsociaalwerk.eu noemt zich een wikipendium, een combinatie van wikipedia en compendium. Het is een historische kennisbank die van onderop, door gebruikers en deskundigen, is opgebouwd. Iedereen kan bijdragen met voorstellen, teksten, podcasts en boekbesprekingen. Dat gaat niet alleen om de inhoud van Canons, maar ook om de details, de links, de literatuurverwijzingen, de afbeeldingen, de foutmeldingen, alles. Alleen als collectief project kan de kwaliteit van de Canon op niveau blijven. De redactie is daarvoor altijd op zoek naar nieuwe medewerkers en nodigt daarom iedereen uit om alles, zelfs het ogenschijnlijk onbenulligste detail te melden. Daar wordt de website alleen maar beter van.

info@canonsociaalwerk.eu

HISTORY OF SOCIAL WORK

Following the successful and satisfying work on the Dutch and Flemish website on social work history and the numerous enthusiastic reactions, it was logical to expand that work and 'go international'. On this website, we will develop a time line of international social work, providing brief information on the most significant persons or activities on that time line. Each description will also provide links to further information as well as digital copies of key publications.

CANON boeken

Sinds 2012 zijn er negen CANON-boeken uitgegeven die met elkaar een totaal oplage hebben gehaald van 95.000 exemplaren. De boeken zijn een verwerking van een digitale Canon waarbij de vensters voor de papieren editie geredigeerd en ingekort zijn en de boeken van een aparte inleiding zijn voorzien.

2012 CANON maatschappelijke opvang
2013 CANON zorg voor de jeugd
2014 CANON gehandicaptenzorg
2016 CANON volkshuisvesting
2016 CANON verslavingszorg
2017 CANON palliatieve zorg
2020 CANON speciaal onderwijs almere
2021 CANON samenlevingsopbouw
2022 CANON beroepsverenigingen

25 CANONS
750 VENSTERS
150 BIOGRAFIËN
2.000 PDF'S
5.000 AFBEELDINGEN
250.000 BEZOEKEN

CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN ■
RECLASSERING ■ MAATSCHAPPELIJK WERK ■
BEROEPSVERENIGINGEN ■ VROUWENOPVANG
■ CLIENTENBEWEGING GGZ ■ GEESTELIJKE
GEZONDHEIDSZORG ■ VERSLAVINGSZORG ■
ZORG VOOR DE JEUGD ■ VOLKSHUISVESTING ■
GEHANDICAPTENZORG (VB) ■ AUTISME ■ SPECIAAL
& PASSEND ONDERWIJS ■ SAMENLEVINGSOPBOUW
■ MAATSCHAPPELIJKE OPVANG ■ ACTUA ■ CANON
BESCHERMD & BEGELEID WONEN

VLAANDEREN:
CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN
■ JEUGDZORG ■ MIGRANTEN
■ SOCIAAL CULTUREEL WERK ■
MAATSCHAPPELIJK WERK ■ GGZ

CANON boeken

Sinds 2012 zijn er negen CANON-boeken uitgegeven die met elkaar een totaal oplage hebben gehaald van 95.000 exemplaren. De boeken zijn een verwerking van een digitale Canon waarbij de vensters voor de papieren editie geredigeerd en ingekort zijn en de boeken van een aparte inleiding zijn voorzien.

2012 CANON maatschappelijke opvang
2013 CANON zorg voor de jeugd
2014 CANON gehandicaptenzorg
2016 CANON volkshuisvesting
2016 CANON verslavingszorg
2017 CANON palliatieve zorg
2020 CANON speciaal onderwijs almere
2021 CANON samenlevingopbouw
2022 CANON beroepsverenigingen

Niet alleen consumeren, ook produceren!

Naar een Historisch Centrum¹ Sociaal Werk | Zorg & Welzijn

Notitie #2.8 – februari 2024 – stuurgroep Jos van der Lans (Canon sociaal werk), Jan Willem Bruins (BPSW) en Marcel Ham (Sociale vraagstukken / Movisie)

Universiteit
Leiden

Platform Lectoren Sociaal Werk

Faro Uitvoeringsagenda

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Sociale Vraagstukken

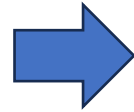
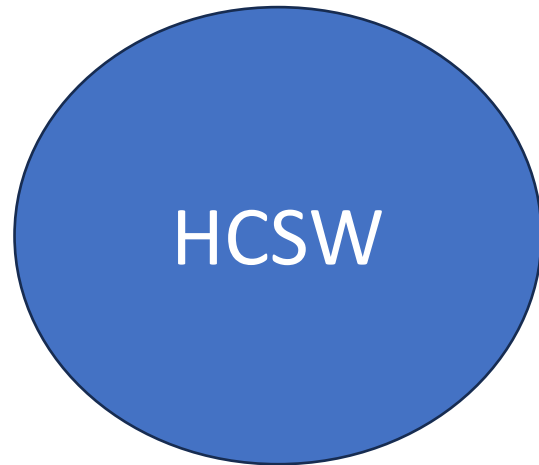

Comité van Aanbeveling: **Hans Boutellier** (bijzonder hoogleraar Polarisation en maatschappelijke veerkracht, Faculteit Sociale Wetenschappen VU); **Jet Bussemaker** (voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving | hoogleraar Beleid, wetenschap en maatschappelijke impact, in het bijzonder in de zorg, UL), **Jan Willem Duyvendak** (faculteitshoogleraar van de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen UvA); **Hans van Ewijk** (emeritus hoogleraar sociaal werk, Universiteit van Humanistiek); **Dorien Graas** (lector jeugd, Hogeschool Windesheim); **Femke Kaulingfreks** (hoogleraar Wibautleerstoel UvA, lector jeugd en samenleving HvA) **Suzan Ketner** (lector Jeugd, Educatie en Samenleving, Hanzehogeschool Groningen); **Monique Kremer** (bijzonder hoogle raar Actief Burgerschap UvA | Voorzitter Adviesraad Migratie), **Susan Legene** (decaan van de faculteit geesteswetenschappen van de VU en hoogleraar politieke geschiedenis); **Maja Ročak** en **Mariël van Pelt** (lectoren sociale veerkracht, Fontys Hogeschool); **Leonie Le Sage** (lector professionele identiteit, Hogeschool Rotterdam); **Paul Schnabel** (voormalig directeur SCP en emeritus hoogle raar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector aan Hogeschool Utrecht); **Frans Spierings** (lector Opgroeien in de stad, Hogeschool Rotterdam); **Jan Willem Bruins** (hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector aan Hogeschool Utrecht); **Marcel Ham** (hoogleraar Grondslagen van het sociaal

lector maatschappelijk

lijnen

Historisch Centrum Sociaal Werk (HCSW)

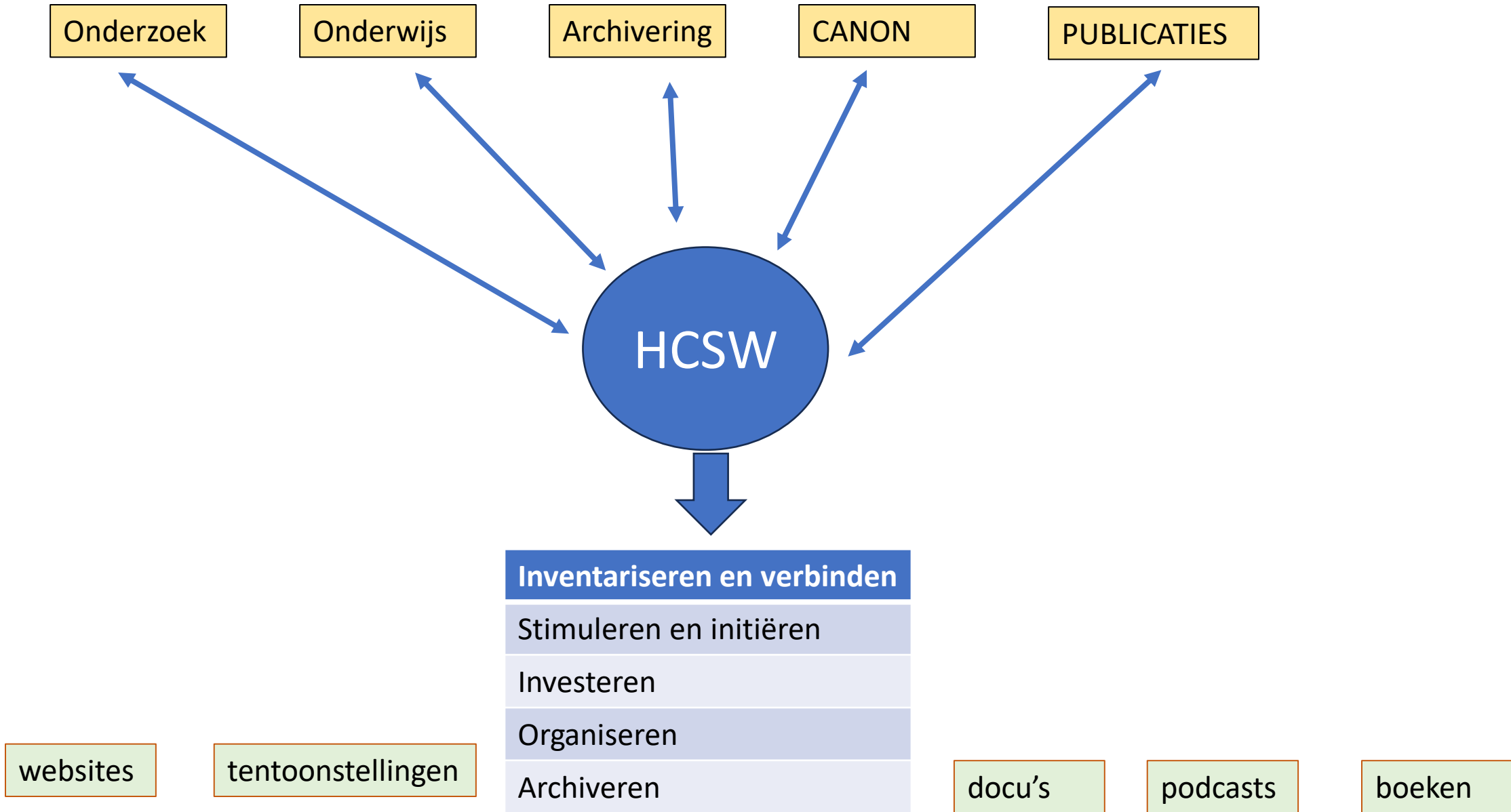
Inventariseren en verbinden

Stimuleren en initiëren

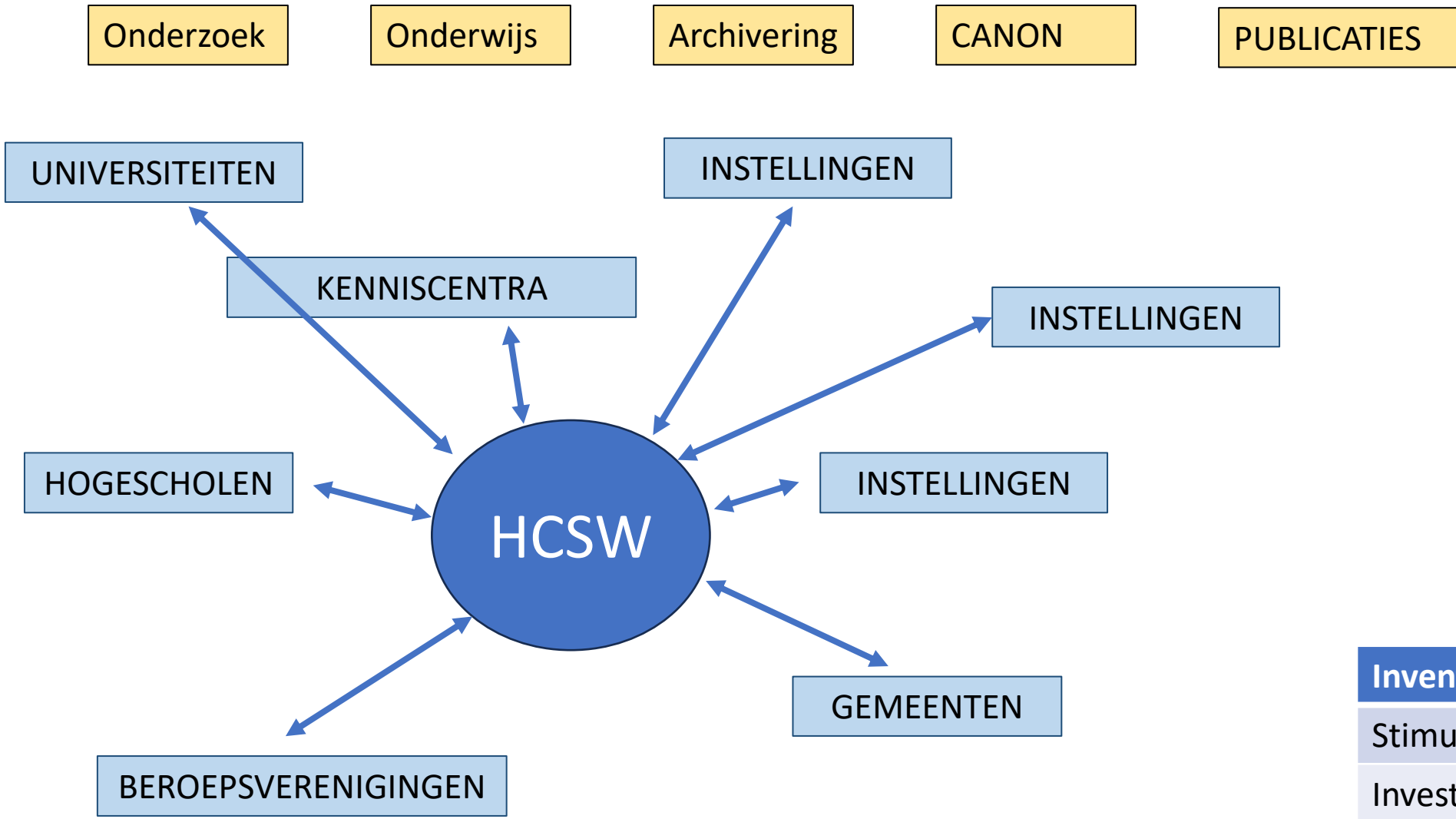
Investeren

Organiseren

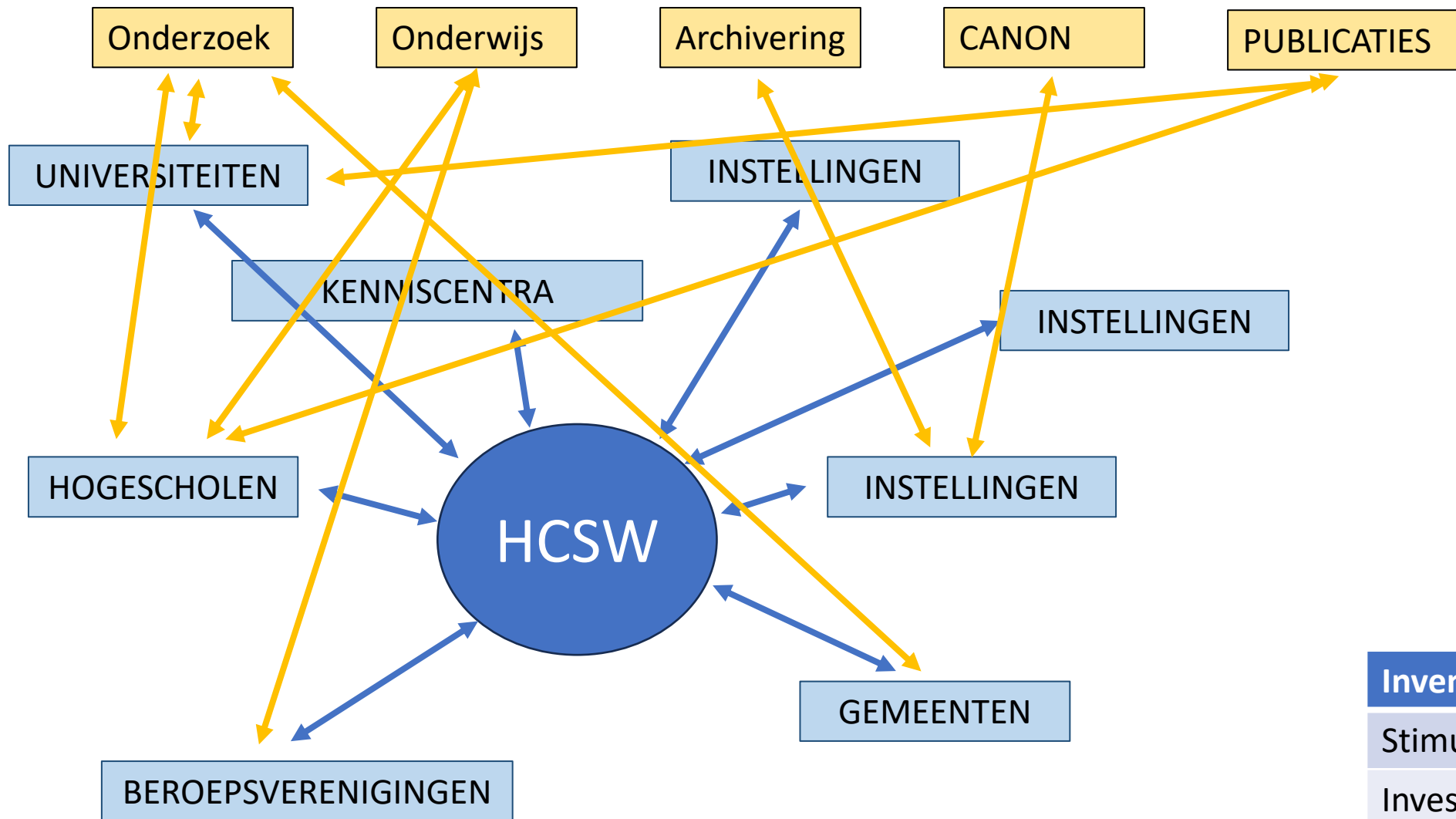
Archiveren

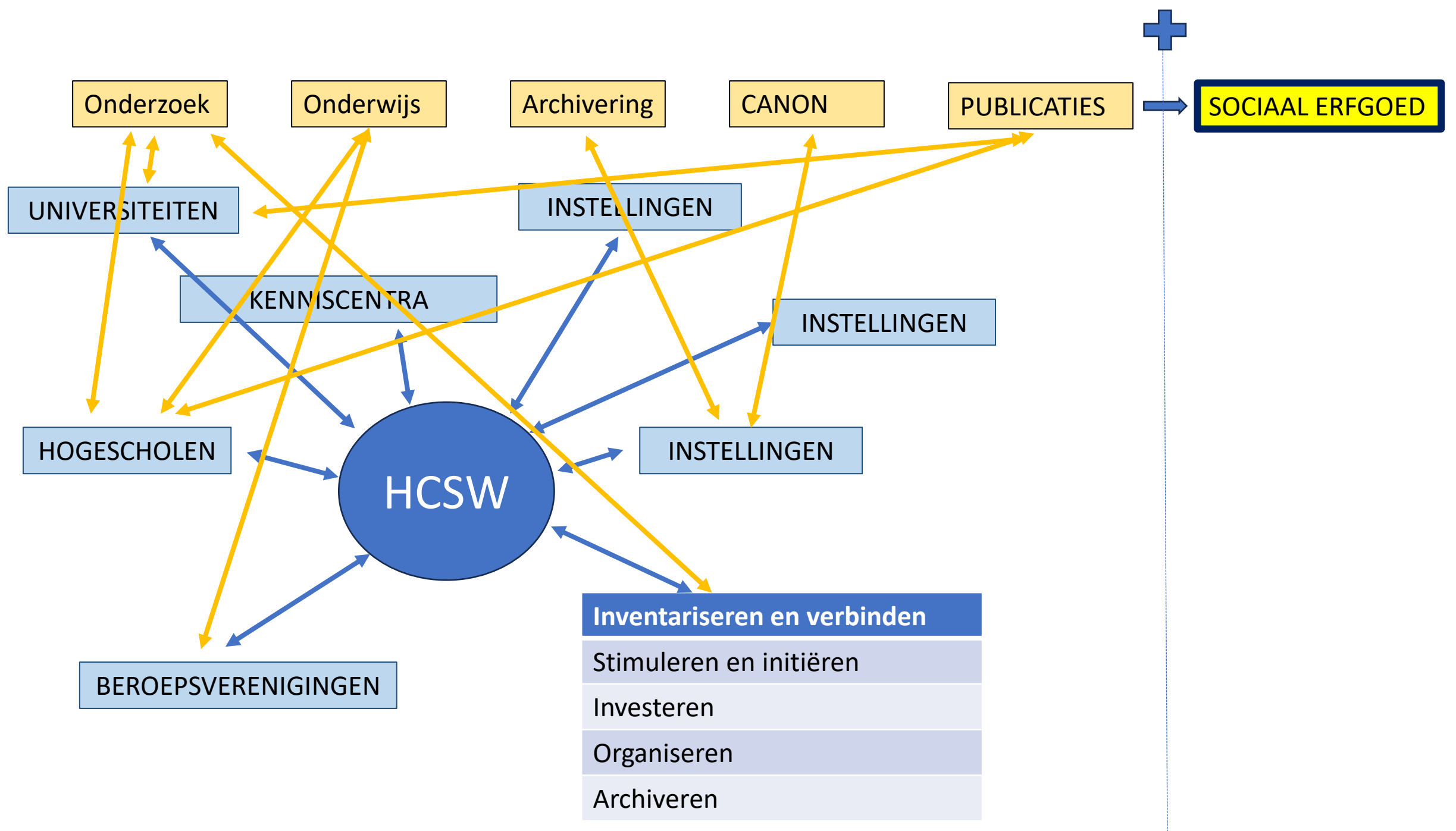

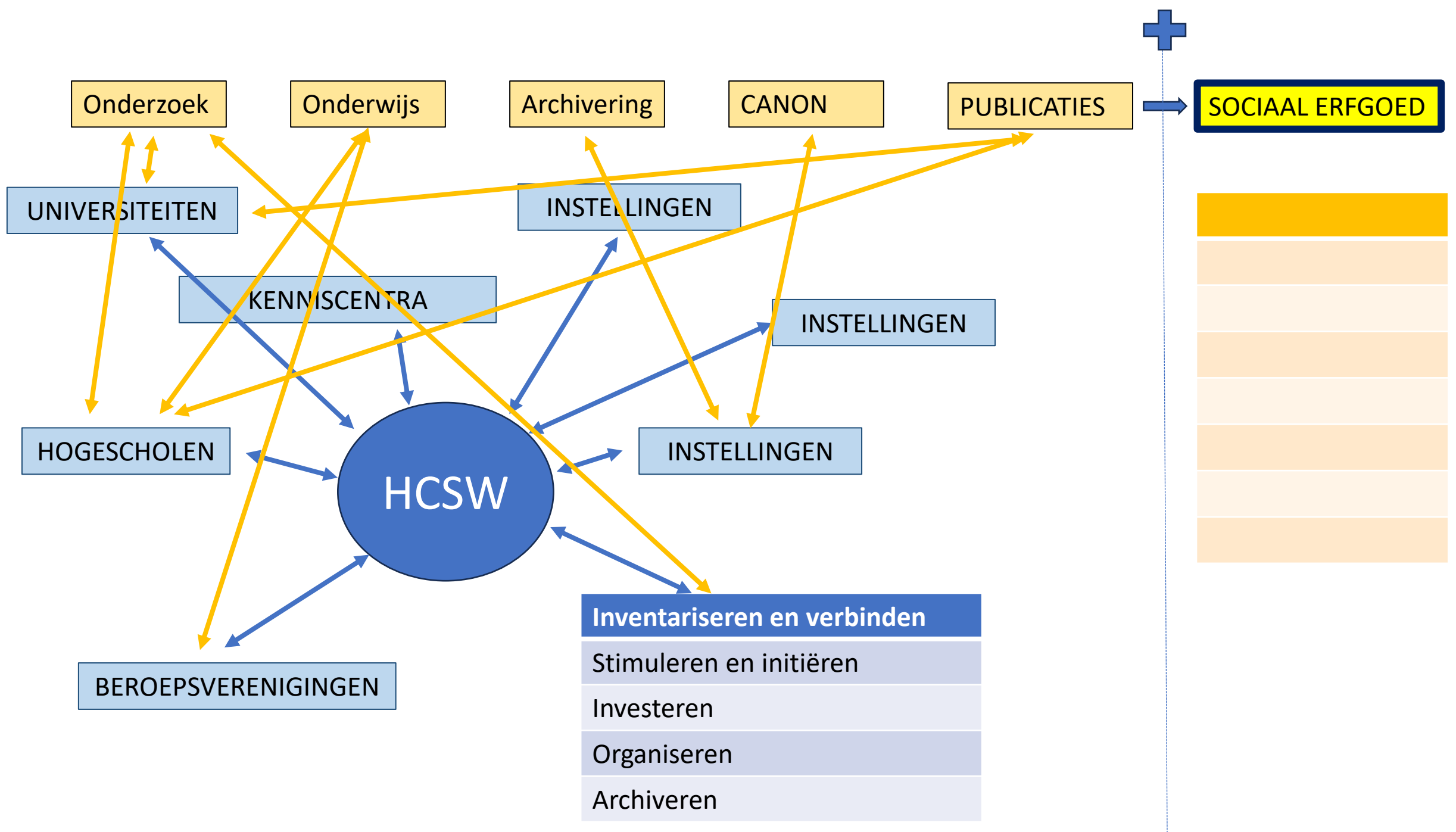
- Inventariseren en verbinden**
- Stimuleren en initiëren
- Investeren
- Organiseren
- Archiveren

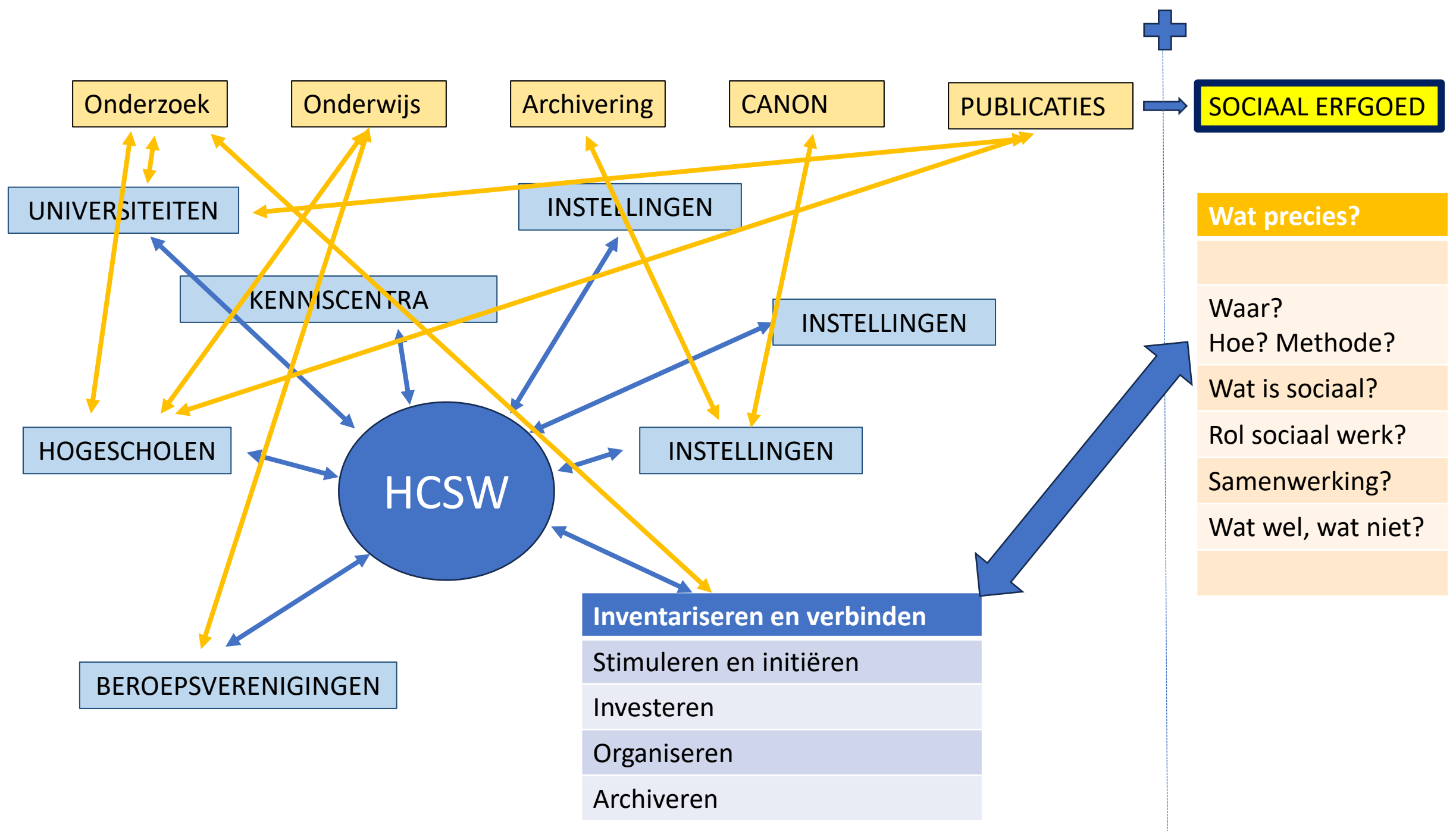
- Inventariseren en verbinden**
- Stimuleren en initiëren
- Investeren
- Organiseren
- Archiveren

Het Beroepshuis van de sociaal werker per werkveld

Wat is sociaal werk?

Branche	Aantal werknemers in cliëntgebonden functies
GGZ	23.000
Gehandicaptenzorg	47.000
Huisartsenzorg	21.000
Jeugdzorg	21.000
Kinderopvang	32.300
VVT	193.600
Sociaal werk	17.700
Woningbouwcorporaties	1.800
Gemeente	19.000
Totaal	349.900

Waar gaat het om in het sociaal werk?

- Welbevinden (individueel en/of collectief)
- Zorgzaamheid (helpen bij problemen, beperkingen, afhankelijkheid)
- Gezamenlijkheid - Verbinden tussen mensen
- Solidariteit (onderlinge behulpzaamheid)
- Emancipatie, verheffing, vooruit komen in het leven.

Hoe kan erfgoed hierbij helpen? Wanneer?
Middel of doel?

Workshops

#1 **BUURTWERK & GEMEENSCHAPSVORMING**

#2 **STORYTELLING & ORAL HISTORY**

#3 **OUDE INSTELLINGSTERREINEN, HISTORISCHE GEBOUWEN & MODERNE ZORGPRAKTIJKEN**

#4 **OBJECTEN, VOORWERPEN & HERINNERINGEN**